

מפני שיחמלא חול - ולעתים גם יעבור על גדותיו וישטוף הסביבה.
 בכלל מרובים החולות בצפון והמזח כבר גרם לשרטון. גם המעגן
 עלול להסתם. מהשעשה כבר נעשה - אבל העתיד הוא לנמל יפו ת"א.
 הוא מבין הרגשת היהודים לא לחזור ליפו, ואפשר להביא נמל יפו
 עד דרומה של ת"א.

מצב האכספורט של ת"ז קשה. היבול השנה יגיע ל-9
 מיליון חיבה (מלבד התצרוכת הארצית). האכספורט הרגיל הוא
 1200 טון ליום בשביל ת"א. הרכבת לחיפה לא תספיק לא בשביל ת"ז
 ולא בשביל אימפורט, וקשה יהיה בלי נמל יפו.

בשיחה עם הוסיין הסכים הנציב לבנין נמל יפו ת"א.
 הקמה מעגן בת"א, בנין כביש לאורך החוף, אולם למחרת בישיבת
 המועצה האכספורטית התנגדו לכך.

דעתי הייתה שאם אין הכרח אבסולוטי מטעמים כלכליים
 לשוב ליפו - להטיל חרם על נמל יפו עד (1) שהערבים יפו יזמינו
 אותנו לשוב. (2) ויסכימו לפיפטי פיפטי בכל עבודה בנמל.

24.9.36

לפי הטוחן גדל הישוב הערבי משנת 1922 עד 1936
 (הישוב הערבי כולל נוצרים). נוחן הישוב המגודל, ונוחן הגידול
 המסוער.

המסוער	האמתי
1922 (באלפים) 653	653
1924 691	694
1926 730	733

<u>המסוער</u>	<u>האמתי</u>	
768	767	1928
810	810	1930
854	853	1932
898	896	1934
943	944	1936

הגידול המסוער בעתיד

1936 (באלפים)	944	
1940	1.041	
1950	1.290	346.000 של -גידול

והוא מציע שהעליה היהודית משנת 1936 עד 1950 לא תעלה על 346.000 באופן ששנת 1936 יש יהודים 370.000, בשנת 1940 יהיו 467.000, בשנת 1950 716.000 יהודים; האחוז היהודי בשנת 1936 - 28%, בשנת 1940 - 31%, בשנת 1950 36% (כל הישוב אז 2,006.000).

הפרינציפיון החדש שמציע הסוכן הוא שהעליה השנתית לא תעלה על הרבוי המוחלט של הערבים בשנה הקודמת לאחר שיגרעו ממנה את הרבוי הטבעי של היהודים באותה שנה. היינו אם בשנת 1936 היה הרבוי המוחלט הערבי 30.000, והרבוי הטבעי היהודי 8.000, לא תוכל העליה בשנת 1937 לעלות על 22.000. על יסוד עיקרון זה מסער הוא העליה היהודית בשנים הבאות:

1937-17.000 ; 1938-17.000 , 1939-16.000 ; 1940-16.000 - יחד 66.000. בשנת 1941-16.000 , 1942-15.000 , 1943-15.000 , 1944-15.000 ; 1945-14.000 , 1947-13.000 ; 1948-13.000 ; 1949-12.000 ; 1950-12.000 (והוא מוסיף: בשנת שנות 1944-1950 אולי גם פחות), יחד - 139.000. החישוב נעשה ביום 19.9.36).

הצעות של ה.ס.א.

- "1) It is voluntarily agreed that the Jewish population shall not exceed forty per cent of the whole at that date" (1950)
- 2) Specified areas shall not be open to land purchase or colonisation by Jews"
- 3) Substantial expenditure should be undertaken by the Gov. of Pal. with a view to raising the standard of agriculture and the provision for education of the Arabs to a level approximating to that of the Jews within the specified period. A reasonable expenditure upon Jewish agriculture and education to be undertaken also.
- 4) Trans-Jordan to be opened to colonisation by both Jews and Palestinian Arabs on conditions acceptable to the T.J. Gov. A loan of substantial amount to be made for this purpose. The Balfour Declaration not to be applied to T.J.
- 5) A legislative Council to be established in Pal. consisting one-third of Arab representatives, one-third of Jewish representatives and one-third of official and unofficial members nominated by the Gov. The Arab and Jewish representatives to be chosen, in the first instance,

by Communal Bodies already existing or to be established for the purpose."

6) The rights of the Moslems in respect of their holy places, already guaranteed under Article 13 of the Mandate, to be re-affirmed. "

7) A Customs Union to be promoted between Iraq, Heijaz, Yemen, Pal., Trans-Jordan and Syria, with freedom of trade within the area. A supervising Council representing those States to be established, with Arabic as its official language."

יש עוד שתי הצעות, לע"ע בלתי ידועות.

- כנראה שכל המופתים בעולם לא יכלים להרע לנו
כיהודי אחד מחוסר אחריות, הצוף ושרוי בפחד. שגוען זה של
פ.ר. מסוכן יותר מכל הכנופיות הסירוריסטיות ומכל ועדות
הכתר.

ח"א, 25.9.36

ברל -

אמש נחקבל מברקן הראשון, כי "נפטרנו מצרת השלישיה".
מסופקני אם אמנם נפטרנו מצרה. יתכן שסמאל לא ימשיך המו"מ
עם נורי - אולם הצעותיו נמסרו (על ידו) לממשלה, והנזק בעינו
עומד. רק אחמול הגיעו לידי "ההצעות" שלו - ונתפלצחי. הצעות
אלו כמובן באות מ.פ.ר., ונדמה לי שאין לעבור על ענין זה
ל"סדר היום". לא יתכן להשאיר את מ.פ.ר., אחרי חתירה איומה זו,
בראש מפעל לאומי גדול. איש זה צריך להגרש מתוך הצבוריות
היהודית. אני מניח שההצעות ידועות לך, אולם ליתר בטחון
אפרס אותן (היו 9 הצעות, אבל לע"ע ידועות לנו רק 7):

(1) מוסכם שהישוב היהודי בשנת 1950 לא יעלה על 40%
מכל האוכלוסין.

(2) באזורים פסוימים בארץ אסור יהיה ליהודים לרכוש
רקעות ולהתישב,

(3) הממשלה הארי"ת תוציא סכומים הגונים להרמת החקלאות
הערבית ושכלול החינוך הערבי במטרה להעלות אותם בקירוב לגובה
יהודי - בתוך תקופת השנים הנידונה. יוצא גם סכום "נבון" על
חקלאות יהודית וחינוך יהודי.

(4) עבר הירדן יפתח להתישבות יהודים וערבים
מפלשתינא בתנאים שיוסכמו ע"י ממשלת עבר הירדן. מלווה הגון
ינתן לשם כך לממשלת עבר הירדן. הצהרת בלפור לא תחול על
עבר הירדן.

(5) מועצה מחוקקת חוקם בארץ, מורכבת משליש נבחרים ערבים, שלישי נבחרים יהודים, ושליש מפקידים ולא פקידים שימונו ע"י הממשלה.

(6) זכויות המושלימים על מקומות הקדושים שלהם המובטחות ע"י המנדט יאושרו מחדש.

(7) ברית מכס חוקם בין עירק, חג'ז, ח'ימן, פלשחינה, עבר-הירדן, סוריה והמסחר בין הארצות האלה יהיה חפשי. מועצה מפקחת מבאי כוח כל הארצות האלה תיווסד, ולשונה תהיה ערבית - - -

מובן מאליו שהממשלה לא חשמה עכשיו על פתיחת עבר הירדן להתישבות "יהודים וערבים", אולם ההצעות על הגבלת העליה, הקמת עבר ירדנים חדשים בארץ, הוצאת כל החקציב הממשלתי על החינוך הערבי והתישבות ערבית והכנסת א"י לתוך ספירת שלטון פן-ערבי - תמצאנה ומוצאות הד כביר בחוגי הממשלה, ובמה שלא הצליח המופתי ונורי - יצליח פ.ר. בעזרתו של ה.ס.

אין מלים בפי -

- והצעה אחת של פ.ר. כבר מתבטלת במטבח הירושלמי.

מכיונים הצעה להגביל העליה היהודית שלא תעלה בשום שנה על הרבוי המוחלט של הישוב הערבי בשנה הקודמת. ואם למשל בשנת 1936 הגיע הרבוי הטבעי של הערבים ל-26,000, העליה הערבית ל-2,000, והרבוי הטבעי היהודי ל-7,000, הרי היה הרבוי המוחלט של הערבים 21,000 (2+26), וז"א שבשנת 1937 לא תוכל העליה לעלות על 21,000, ועל 21,000 אלה יחול עקרון יכולת

הקליטה הכלכלית. כלומר מספר זה הוא מכסימוס אפשרי, אבל אינו חובה, ואם המצב קשה יכל הנציב להעמיד אותו על 15.000 או פחות. על פי הצעה זו יוגבל למפרע אחוז בעלי ההון, אחוז העובדים, אחוז הקרובים ושאר הסוגים. לפי החישובים של הסוכן תגיע העליה היהודית המכסימלית (אם יתקבל עקרון זה) למידות אלה:

בשנת 1937-1938; 17.000-1938, בשנת 1939, 1940, 1941, - 16.000 (כי הרבוי הסבעי היהודי יגדל); בשנות 1942-1944 רק 15.000; בשנת 1945-1947; 14.000-1947, בשנת 1948-1949, בשנות 1950-1949 רק 12.000.

מספר הערבים יגיע אז (1950) 1,290.000, ומספר היהודים 716.000 או 36% (לפי דבריו מספרנו עכשיו 370.000, מספר הערבים עכשיו 944.000).

זוהי הסכנה הגדולה הצפויה לנו. הצעתי אחמול בישיבה מצומצמת לפרסם תכנית זו בעתון אמרקני (ניו יורק טיימס) ולעורר דעת הקהל. על כך. הקושי הוא בסכנה ל"מקור". אני מציע שהפרסום יבוא מכתב לונדוני של נ.י. טיימס, ולא ממקור אר"י אלא ממשרד המושבות. בפרסום זה אפשר להוקיע את המרמה של תכנית ועדת המלך (שמשרד המושבות כבר קבע מדיניות בסרט הועדה יצאה לארץ) ולהכביד הבאת תכנית זו לפני הועדה וקבלתה ע"י הועדה. החברים ביקשו עוד להמלך בדבר ימים אחדים. לע"ע אל תמסור הדבר לאיש. אם נחליט על הדבר בחיוב יש לדעתי לשלוח איש מיוחד לנ.י., כי לאחר שהדבר יתפרסם - יש לעורר תנועה בעתונות ובצבור.

היות שתכנית זו נערכה רק לפני ימים אחדים וסרם הגיעה ללונדון (בעת כתיבי) עלינו לחכות בכל אופן, ובשבוע שא

נחליט על הדבר.

- והמו"מ בין ירושלים קהירו ומלכי ערב נמשך. "הועד

העליון" אינו מסתפק בפניה סתם מאת המלכים. הוא רוצה שבפניה יאמר לא רק שיש להפסיק השביתה והמהומות, אלא שיובסח (ולו רק באופן סחמי) שאנגליה תמלא את כל התחייבויותיה, או תתנהג ביושר כלפי הערבים, או שהמלכים יגינו בפני אנגליה על זכויות ערבי א"י. בניסוח זה יש עדיין קושי, אבל אין זה מן הנמנע שיתפשרו על נוסח מחקבל על הדעת והפניה תתפרסם - והוה"מ העליון יפסיק השביתה - והזקן ישיב את מבוקשו.

בינתיים מכינים בלונדון דבר מלך חדש - על פקודת מצב מלחמה שיתן סמכות רחבה ומרחיקה לכת לדיל. יתכן שבעוד יומים א' שלשה ימים דבר המלך במועצתו יתפרסם. אין זאת אומרת עדיין שהוכרז מצב צבאי. לפני גמר כל ההכנות הצבאיות ולפני בוא כל כוחות הצבא לא יוכרז מצב מלחמה - אם יוכרז. במקרה של מצב מלחמה יתכן שהזקן ילך ללונדון - יקבל חופש (leave).

לא ברור לי עדיין אם לנו רצוי שהועד הערבי ימשיך בשביתה ויוכרז מצב מלחמה והמהומות ידוכאו בכוח - וזוהי הנסיה הכללית של הישוב -, או שהשביתה והמהומות יפסקו על ידי הועד העליון. רואה אני סכנות חמורות גם במקרה זה וגם במקרה השני. הפסקת המהומות ע"י פנית המלכים הערבים יוצרת זכות סוסרית - אם לא פורמלית - של אינטרוונציה, ומעמידה את אנגליה במצב של אסירת-חובה כלפי מלכים אלה. דיכוי בכוח

מאידך גיסא עלול לעורר תגובה חריפה בדעת הקהל האנגלית נגדנו, והשפטים שיעשה הצבא בערבים (ומחכוננים לשפטים אלה ביד חזקה) יזקמו על חשבוננו גם בתוך האנגלים וגם בתוך הערבים.

בכל אופן - בשבוע הבא יפול הגורל.

הקיבלתם מ.פ.ר. את הטכסט המלא של ההצעות? לנו ידוע רק מעט על הפגישה בפריס. כאילו נורי אמר שאין לדבר על פריסי, וההגבלה המספרית אין בה כל הנחה לערבים, כי ועדת המלך בין כך ובין כך תגביל את העליה.

שח בקשתך "אל חשאי רוני בלי ידיעות" אני מפנה גם

אליו, ואם אינך נוהג מנהג יומן - עליך לכתוב סכתבים.

על חכנית הסוחר על חספר לע"ע אף לאיש. "לונדון"

צריכה לקבל ידיעותיה בענינים אלה ממשה.

מי זה בן המו"מ של ישראל?

שלום,

ד.